

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 wrze śnia 2019 r.

Postanowieniem z 8 lutego 2018 r. wyłączono ze sprawy o sygn. I C 1669/17 o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego do odrębnego rozpoznania żądanie G. T. o ustalenie nieistnienia należności egzekwowanej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie B. M. prowadzącego pod sygn. akt Km 736/12 (pismo k. 95-96 w sprawie o sygn. akt I C 1669/17).

W piśmie z dnia 4 marca 2019 r. pełnomocnik z urzędu powódki wskazał, że podtrzymuje żądanie o ustalenie jako żądanie samodzielne (pismo k. 24).

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w T. domagał się oddalenia powództwa. Pozwany wskazał, że podnoszone przez powódkę okoliczności były już przedmiotem badania w postępowaniu o zapłatę i w postępowaniu o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, a należność zasadzona nakazem zapłaty uwzględnia wszelkie wpłaty dokonane przez powódkę przed wydaniem nakazu zapłaty. W dodatku powódka nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie (odpowiedź na pozew k. 29-33).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 grudnia 2001 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa W. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygn. akt I Nc 5887/01, w którym nakazał pozwanym (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. i G. T. zapłacić solidarnie na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 5.934,11 zł wraz z odsetkami ustawowymi za okres od 26 listopada 2001 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.119 zł tytułem kosztów procesu. Wyrokiem z dnia 18 lutego 2003 r., wydanym w sprawie I C 410/02, Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W., uchylił nakaz zapłaty w stosunku do pozwanej G. T. i w tej części powództwo oddalił. W dniu 5 stycznia 2005 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, w sprawie o sygn. akt V Ca 1764/04, zmienił wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w W., w ten sposób, że nakaz zapłaty z dnia 14 grudnia 2001 r. w stosunku do G. T. utrzymał w mocy oraz zasądził od niej na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 1.074,70 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania za obie instancje. Postanowieniem z dnia 29 marca 2005 r. powyższemu tytułowi egzekucyjnemu została nadana klauzula wykonalności, uprawniająca wierzyciela do egzekucji w całości (okoliczności bezsporne).

Postanowieniem z dnia 6 października 2011 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, w sprawie o sygn. akt I Co 602/11, nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w sprawie I Nc 5887/01 przeciwko małżonkowi dłużnika tj. R. T., z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową. W dniu 27 marca 2012 r. w/w tytułowi egzekucyjnemu została nadana klauzula wykonalności (okoliczności bezsporne).

Powyższy stan faktyczny nie był sporny między stronami, a Sąd dokonał ustaleń faktycznych w sprawie na podstawie twierdzeń stron przyznanych wprost i niezaprzeczonych przez stronę przeciwną, na podstawie art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań D. M. oraz dowodu z przesłuchania stron z ograniczeniem do przesłuchania powoda, a także dowodów znajdujących się w aktach spraw I C 410/02 i I Co 602/11, albowiem okoliczności, na jakie zostały powołane wskazane dowody, były już badane przez Sąd w sprawie o sygn. akt I C 410/02, wobec czego nie mogły podlegać ponownemu rozważaniu ani tym bardziej odmiennej ocenie, niż ta która legła u podstaw wyroku w sprawie o sygn. I C 410/02, o czym szerzej w dalszej części rozważań.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie należy zauważyć, że żądanie ustalenia nieistnienia należności powódki, zawarte w pkt 2 pisma procesowego z dnia 31 października 2017 r. zostało nieprawidłowo wyłączone ze sprawy I C 1669/17, bowiem zostało zgłoszone w tamtej sprawie jako żądanie ewentualne. Niemniej zobowiązany do zajęcia stanowiska pełnomocnik z urzędu ustanowiony dla powódki w piśmie z dnia 4 marca 2019 r. oświadczył, że podtrzymuje w/w żądanie samodzielne.

Przedmiotem żądania zgłoszonego w niniejszej sprawie było zatem ustalenie nieistnienia należności egzekwowanej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie B. M. prowadzącego pod sygn. akt Km 736/12. Powódka opierała swoje żądanie na zarzucie spełnienia świadczenia, które miało nastąpić jeszcze przed wytoczeniem powództwa w sprawie I C 410/02. Wskazywała, że pozwany nie uwzględnił tego, że otrzymał w całości kwotę, co do której prowadzi egzekucję wobec powódki. Zarzut spełnienia świadczenia był badany w sprawie o sygn. akt I C 410/02.

Podstawę prawną zgłoszonego powództwa stanowił zatem art. 189 k.p.c., zgodnie z którym powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa gdy ma w tym interes prawny.

Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. występuje wówczas, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa; niepewność ta powinna być obiektywna tj. zachodzić według rozumnej oceny sytuacji, a nie tylko subiektywna, tj. według odczucia powoda. Interes ten należy rozumieć jako potrzebę wprowadzenia jasności co do konkretnego prawa lub stosunku prawnego – w celu ochrony przed grożącym naruszeniem sfery uprawnień powoda (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 24 marca 1987 roku, III CRN 57/87, OSNPG 1987, Nr 7, poz.27). Takie rozumienie interesu prawnego, podlegającego badaniu na każdym etapie postępowania, wynika z prewencyjnego charakteru powództwa o ustalenie, które to cechy odpadają w razie możliwości podjęcia przez stronę akcji dalej idącej, polegającej na wytoczeniu sprawy o świadczenie. Wówczas bowiem stan niepewności w zakresie łączącego strony stosunku prawnego może być usunięty przez realizację konkretnego roszczenia w powództwie o świadczenie (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 września 1998 roku, I PKN 334/98, OSNAP z 1999 roku, nr 20, poz. 646).

Zauważyć należy, że zgodnie z art. 365 k.p.c. Sąd orzekający był związany ustaleniami prawomocnego wyroku Sadu Okręgowego w Warszawie z 5 stycznia 2005 r. sprawie o sygn. akt V Ca 1764/04 zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w W. w sprawie o sygn. akt I C 410/02. Powódka, na której zgodnie z art.6 k.c. spoczywał ciężar dowodu, nie wykazała natomiast ani nawet nie twierdziła, by po wydaniu tego wyroku nastąpiły zdarzenia, które doprowadziły do wygaśnięcia należności powódki względem pozwanego.

Zauważyć należy, że powaga rzeczy osądzonej rozciąga się również na motywy wyroku w takich granicach, w jakich stanowią one konieczne uzupełnienie rozstrzygnięcia, niezbędne do określenia jego zakresu. W sytuacji, gdy zachodzi związaną prawomocnym orzeczeniem sądu i ustaleniami faktycznymi, które legły u jego podstaw, niedopuszczalne jest w innej sprawie o innym przedmiocie dokonywanie ustaleń i ocen prawnych sprzecznych z prawomocnie osądzoną sprawą. Rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym orzeczeniu stwarza stan prawny taki, jaki z niego wynika. Sądy rozpoznające między tymi samymi stronami inny spór muszą przyjmować, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak przyjęto w prawomocnym, wcześniejszym wyroku.

Z tych względów okoliczności wskazywane przez powódkę, a istniejące przed wydaniem wyroku w sprawie I C 410/02, a to że zobowiązanie w stosunku do pozwanego zostało spełnione przed wytoczeniem powództwa prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w W., jako ocenione już w tej w sprawie i stanowiące podstawę faktyczną wydanego rozstrzygnięcia, nie podlegały ponownemu rozważaniu ani tym bardziej odmiennej ocenie, niż ta która legła u podstaw wyroku sądu I i II instancji.

W tym stanie rzeczy uznać należało, że powódka nie wykazała istnienia interesu prawnego w żądaniu nieistnienia opisanego w pozwie zobowiązania, brak bowiem interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie osoby, której prawa zostały stwierdzone w innym postępowaniu. O występowaniu interesu prawnego może być mowa, gdy istnieje niepewność stanu prawnego. Niepewności takiej nie było w niniejszej sprawie, gdyż w innym

postępowaniu prawomocnie przesądzone został los dokonywanych przez powódkę wpłat na poczet zadłużenia objętego powództwem.

Wobec powyższego, powództwo jako niezasadnie podlegało oddaleniu.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika z urzędu o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, mając na uwadze, że sprawa niniejsza niezasadnie została wyłączona ze sprawy I C 1669/17, mimo że została zgłoszona jako żądanie ewentualne. Wobec powyższego sąd nie pobierał od powódki opłaty od pozwu, a pełnomocnik z urzędu działał na podstawie upoważnienia udzielonego mu w sprawie głównej. Tym samym w ocenie Sądu kwota przyznana pełnomocnikowi ustanowionemu dla powódki z urzędu w sprawie o sygn. I C 1669/17 obejmowała również wynagrodzenie pełnomocnika za czynności podjęte w ramach dochodzenia roszczenia ewentualnego, zwłaszcza że roszczenie to opierało się na tych samych zarzutach i okolicznościach faktycznych. Co więcej nakład pracy pełnomocnika z urzędu pozwanej był niewielki, sprowadzał się tylko do złożenia krótkiego pisma, w którym oświadczył, że podtrzymuje żądanie jako samodzielne (k. 24) oraz stawienia się na rozprawie substytuta pełnomocnika.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w wyroku.

W., dnia 21 października 2019 r.

sędzia Dominika Podpora

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku z uzasadnieniem proszę doręczyć pełn. powoda,
2. Wezwać pełn. pozwanego do uzupełnienia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem poprzez jego podpisanie oraz uiszczenie opłaty w kwocie 100 zł – w terminie tygodnia.